

De eerste moord

Jos Pierreux

Jos Pierreux schreef al meer dan 20 thrillers en romans. In 2018 won hij de Hercule Poirot-prijs voor de beste thriller van dat jaar.

Over het boek

Een man houdt een vrouw in het oog. Hij probeert niet op te vallen. Wie is die man? En waarom volgt hij haar? Zal de man de vrouw in leven laten of doden? Een spel van kat en muis begint. Wanneer de man toeslaat, merkt een jongen hem op. Plots zijn de rollen omgekeerd.

Over de lestips

De meeste lestips zijn bruikbaar voor cursisten NT2 en NT1 in het volwassenenonderwijs, en voor leerlingen in het secundair onderwijs (OKAN, BuSo, BSO-PAV en vaak ook TSO).

De vragen en opdrachten bij dit boek zijn suggesties. Ze zetten je op weg. Het is geen vragenlijst die je moet afwerken. Volg zeker ook je eigen inspiratie en bouw verder op wat je cursisten opmerken. Volg hun gedachtegang. Laat ze reageren op elkaar. Hou het gesprek vooral natuurlijk.

Bij dit lespakket horen ook werkbladen. Je vindt ze op het einde van deze bundel. Het hele lespakket kan je downloaden via www.wablief.be.

Voorlezen, zelf lezen of samen lezen?

Een Wablief-boek is ideaal voor wie niet zo vlot leest of voor wie niet graag leest.

Je kan het voorlezen, terwijl je cursisten volgen in de tekst. Of je kan cursisten zelf laten lezen: in stilte, of aan elkaar, in duo's of in groep. Je kan vragen om een stukje in eigen woorden na te vertellen. Aarzel niet om een stuk meerdere keren te laten beluisteren of lezen.

Een Wablief-boek is ook een luisterboek. Je kan er de cd bij gebruiken. Dit kan vooraf (om al te horen waar het over gaat), maar ook tijdens of na het lezen.

Laat gedurende de lessen je cursisten experimenteren met deze verschillende manieren. Welke vinden ze het leukste?

Voor het lezen

Wakker de nieuwsgierigheid aan.

- Toon de **kaft** van het boek. Dek de titel af.
Wat zie je? Waarover denk je dat het boek zal gaan?
- Bekijk dan de **titel**.
Past de titel bij de kaft? Waarom (niet)?
Wat voor een boek is het denk je? Grappig? Spannend?
- Lees de **achterflap**.
Roept dit vragen op? Verwachtingen?
Waarover gaat het boek?
Het is een thriller. Ken je het genre? Hoe verloopt zo'n verhaal meestal?
- Je kan de cursisten een strookje laten invullen: "Ik denk dat het boek gaat over ..."
Controleer na het lezen of het klopt.

1. De vrouw (deel 1)

Stap 1: Vertel wat je gaat lezen.

Stap 2: Vragen voor je begint te lezen:

Schrijf ze op het bord. De cursisten nemen notities terwijl ze luisteren of lezen. Of ze duiden antwoorden aan in het boek.

- Wie is de verteller van het verhaal?
- Wat kom je over die persoon te weten?
- Wie is de vrouw uit de titel?
- Waar zijn ze?
- Hoe laat zou het zijn? Welke weer is? Welk seizoen? Hoe is de sfeer?
- Zijn er nog andere personen? Welke?

Stap 3: Lees het hoofdstuk.

Stap 4: Bespreek de vragen uit stap 2.

Vraag door: Waarom denk je dat? Hoe weet je dat? Waar lees je dat? Is iedereen het daarmee eens? Kan je dat aanvullen?

Stap 5: Stel extra vragen. Die helpen het hoofdstuk beter te begrijpen.

Lees het fragment, de alinea of de zin nog een keer.

- Waar of niet waar:
 - Het is druk in de stad.
 - Het is avond.
 - De man, de verteller, is een oude man in een deftig pak.
 - De man ziet er heel speciaal uit. Hij valt op.
 - De vrouw is ongeveer 40 jaar. Ze is klein.
- De verteller beschrijft wat hij ziet, personen en plaatsen, met veel details. Lees een beschrijvend fragment opnieuw voor, maar verander de details. De cursisten volgen mee in de tekst en verbeteren.
- Verdeel de klas in duo's. Geef elk duo één foto (enkele voorbeelden vind je in de bijlage).
De cursisten zoeken in de tekst het fragment dat bij hun foto hoort.
Komt hun foto overeen met de beschrijving in het boek? Wat is hetzelfde? Wat is anders?

- Let op de details: de kleren, de omgeving, het weer, ...
- Extra: De cursisten veranderen enkele details in de beschrijving in de tekst. Ze nemen eventueel de foto als voorbeeld.
Zet twee duo's nu bij elkaar.
De cursisten lezen hun eigen beschrijving voor aan elkaar. Wat is anders in de tekst?
Ze verbeteren de aanpassingen.
 - De verteller beschrijft zichzelf (p. 6) en de vrouw (p. 7-10)
 - Hoe zien ze eruit? In één woord? Een uitgebreide beschrijving? Je kan hiervoor werkblad A gebruiken.
 - Wie is die vrouw? Waarom is de man in haar geïnteresseerd?
 - Toon een aantal foto's van personen die minder of meer aan de beschrijvingen voldoen. Wie zou het kunnen zijn?
 - Laat de cursisten in groepjes zelf zoeken naar foto's.
 - "Mijn keel wordt droog, mijn handen jeuken en mijn maag gromt." (p. 6) Wat wil dat zeggen? Ken je dat gevoel? Wanneer voel je dat? Waarom voelt de verteller dat?
 - "Voorlopig is mijn kans verkeken." (p. 10) Wat betekent deze uitdrukking? Hoe kan je dat anders zeggen? Wat bedoelt de man hiermee? Waarom?

De vrouw (deel 2)

Stap 1: Wat weet je nog van hoofdstuk 1?

Je kan hiervoor werkblad B gebruiken. Vul het aan bij elk hoofdstuk.
Wat zou er nu gebeuren? Wat wil je vragen aan de verteller?

Stap 2: Vragen voor je begint te lezen

- Waar gaan ze naartoe?
- Wat doen ze daar?
- Zijn ze blij, boos, of bang?
- Waar is de man? Wat doet hij daar?
- Wat is zijn beroep?

Stap 3: Lees het hoofdstuk.

Stap 4: Bespreek de vragen uit stap 2.

Stap 5: Extra vragen na De vrouw (deel 2)

- Waar of niet waar.
 - De man en de vrouw ontbijten in een bakkerij.
 - Ze maken ruzie.
 - De verteller, de man gaat aan een bushalte staan.
 - De man is een moordenaar.
 - Hij neemt de bus naar het centrum.
 - Hij heeft weinig geduld.
 - Het is mooi weer.
- De vrouw ontmoet een andere man. Ze gaan ontbijten bij een bakker? Wat eten ze? Eet je dat ook als ontbijt?
- Wat bedoelt de verteller met: "Het is haar laatste maaltijd?" (p. 13)
- "Mooi niet,' denk ik. Vanavond kan je vergeten. Vanavond blijf je alleen. En alle volgende avonden ook," zegt de verteller (p.17). Wat bedoelt hij?
- Wie zijn John Wayne Gacy, the killer clown? Timothy McVeigh? Adolf Eichmann? (Het zijn seriemoordenaars.) Waarom noemt de verteller die?

Extra: Verdeel de klas in drie groepen. Laat elke groep een naam opzoeken op internet. De groepen vertellen achteraf wat ze gevonden hebben.

- “Afwachten is een groot deel van mijn beroep. Het minst leuke deel.” (p. 15) Wat is zijn beroep? Zou jij het een ‘beroep’ noemen? Wat zegt dat over de man?

3. De vrouw en de moordenaar

Stap 1: Wat weet je van hoofdstuk 2?

Wat gaat er verder gebeuren?

Stap 2: Vragen voor je begint te lezen.

- Hoe laat is het?
- Waar zijn ze?
- Wat ziet de verteller?
- Wat gebeurt er?
- Gaat het zoals gepland? Waarom (niet)?

Stap 3: Lees het hoofdstuk.

Stap 4: Bespreek de vragen uit stap 2.

Stap 5: Extra vragen na 3. De vrouw en de moordenaar.

- Wat kom je nog meer te weten over de verteller, de man? (Werkblad A)
- Had je dit verwacht?
- Waarom zet hij de vrouw op een bank?
- Wie is de jongen? Wat denk je dat die gaat doen?
- Waarom moet de vrouw dood? Wat denk je?

Laat de cursisten per twee een aantal redenen bedenken.

Verzamel de mogelijkheden klassikaal. Wat is het waarschijnlijkst?

Lees nu het volgende hoofdstuk. Het antwoord staat in het boek op p. 24. Vergelijk de suggesties van de cursisten.

4. De jongen (deel 1)

Stap 1: Wat weet je nog van hoofdstuk 3? (Werkblad B)

En nu? Wat denk je dat gaat gebeuren?

Stap 2: Vragen voor je begint te lezen.

- Wie is de jongen? Wat weet je over hem?
- Waarom moest de vrouw dood?
- Wat gebeurt er? Wat doet de man? Wat doet de jongen?

Stap 3: Lees het hoofdstuk.

Stap 4: Bespreek de vragen uit stap 2.

Stap 5: Extra vragen na 4. De jongen (deel 1)

- Waar/niet waar
(Variant: druk de zinnen af en laat de cursisten zelf de antwoorden zoeken.)
- De jongen draagt een spijkerbroek en een blauw T-shirt.

- Hij heeft een baard en een snor.
 - De jongen is sportief.
 - Er zit nog gif in de spuit van de moordenaar.
 - De jongen achtervolgt de man.
 - De man kan de jongen inhalen en doden.
- Wat is een *achtervolging*?
 - Zoek in de tekst woorden die met 'achtervolgen' te maken hebben. (rennen, voorsprong, zweet, recht krabbelen, ...). Verdeel de klas in groepjes en laat hen zoveel mogelijk woorden zoeken.
 - Verzamel de woorden en maak klassikaal een woordspin.
 - Kan je dat uitbeelden? Bijvoorbeeld: loeren, sluipen, je evenwicht verliezen, ...

5. De jongen (deel 2)

Stap 1: Wat gebeurde er in hoofdstuk 4?

Stap 2: Vragen voor je begint te lezen.

- De man merkt beweging. Is het de jongen? Hoe gaat het verder?
- Waar zijn ze? Hoe weet je dat?
- Komt het goed met de verteller?
- Kan de jongen ontsnappen?

Stap 3: Lees het hoofdstuk.

Stap 4: Bespreek de vragen uit stap 2.

Stap 5: Extra vragen na 5. De jongen (deel 2)

- De achtervolging gaat verder. Vul de woordspin 'achtervolgen' verder aan.
- Schrijf voor de les een aantal van de woorden uit de woordspin op kaartjes (bijvoorbeeld: struikelen, hinderen, voetje voor voetje, ...)
 - o Verdeel de klas in twee groepen.
 - o Geef elke groep de helft van de woordkaartjes.
 - o De ene groep beeldt een woord uit.
 - o De andere groep moet het woord raden.
- Hoe beschrijft de verteller de villa?
- Welke woorden gebruikt hij voor donker? Hoe weet je dat het donker is? (p.32-34)
- Komt dit nog goed?
- Wat bedoelt de verteller met 'Ik stond al voor hetere vuren'?

6. De moordenaar (deel 1)

Stap 1: Wat gebeurde er in hoofdstuk 5?

Stap 2: Vragen voor je begint te lezen.

- Heeft de man al eerder iemand vermoord? Is dit zijn eerste moord?
- Waar is hij nu?
- Het gaat niet goed voor de moordenaar/verteller. Hoe voelt hij zich? Onderstreep woorden die dat aantonen, of schrijf ze op.
- Hoe ziet hij eruit? Onderstreep de woorden die dat tonen, of schrijf ze op.

Stap 3: Lees het hoofdstuk.**Stap 4: Bespreek de vragen uit stap 2.**

- Tijdens het lezen hebben de cursisten woorden onderstreept die de fysieke en emotionele toestand van de verteller beschrijven.
Laat de cursisten in groepjes de woorden opschrijven in twee lijsten: emotie – fysiek. Geef een paar voorbeelden, bijvoorbeeld paniek – migraine.
- Overloop samen de lijsten.
Wat kan je eraan doen? Ga je ermee naar de dokter?
- De cursisten spelen een rollenspel patiënt-dokter.

Stap 5: Extra vragen na 6. De moordenaar (deel 1)

- Waar/niet waar
 - Het gaat de goede kant op.
 - De moordenaar is in paniek.
 - De politie zit achter hem aan.
 - Hij trekt propere kleren aan.
 - Hij is gewond.
 - Hij gaat naar de dokter.
 - De moord ging perfect.
 - Hij wil een einde aan zijn leven maken.
- Wat is er misgegaan? Wie is die getuige?
- Wat was het plan?
- Wie belt hem op? Wat denk je? Wie wacht op hem beneden in de lobby?

7. De moordenaar (deel 2)**Stap 1: Wat gebeurde er in hoofdstuk 6?****Stap 2: Vragen voor je begint te lezen.**

- Waar zijn ze?
- Wat wil de jongen?
- Hoe reageert de moordenaar?
- Wat vertelt de moordenaar over zijn beroep?
- Welk beroep had de moordenaar vroeger? Geloof je dat?

Stap 3: Lees het hoofdstuk.**Stap 4: Bespreek de vragen uit stap 2.****Stap 5: Extra vragen na 7. De moordenaar (deel 2)**

- Waarom wil de jongen moordenaar worden?
- Is het een moeilijk beroep?
- Wat zal de jongen doen als de moordenaar niet alles vertelt? Werkt het dreigement?
- Is de jongen bang? Waarom (niet)?

8. De jongen en de moordenaar (deel 1)**Stap 1: Wat gebeurde er in hoofdstuk 7?****Stap 2: Stel deze vragen voor je begint te lezen.**

- De jongen stelt een paar persoonlijke vragen. Wat weet je nu over de moordenaar? (Werkblad A)

- Wat zijn de nadelen van het beroep?
- Wat zijn de voordelen?

Stap 3: Lees het hoofdstuk.

Stap 4: Bespreek de vragen uit stap 2.

Stap 5: Extra vragen na 8. De jongen en de moordenaar (deel 1)

- De moordenaar legt uit hoe hij zijn beroep uitoefent. Hoe doet jij dat? Doet hij het voor zijn plezier? Vindt hij het moeilijk om over te vertellen? Vertelt hij alles? Waarom (niet)? Moet je er slim voor zijn? Hoezo?
- Waarom leert hij vreemde talen?
- Voor wie werkt de man?
- Waarom wil de jongen dat allemaal weten?
- De jongen vraagt: 'Lig je 's nachts wakker omdat je last hebt van je geweten?' (p. 53) Wat wil dat zeggen?
- Vertel de cursisten dat ze iemand gaan interviewen over diens beroep. Laat ze per twee een lijst met vragen opstellen. Welke vragen stelt de jongen aan de moordenaar over zijn beroep?
- In het boek komen veel beroepen voor: straatveger, chauffeur, metselaar, portier, ... Maak duo's. Verdeel de hoofdstukken over de duo's en laat hen zoveel mogelijk beroepen opschrijven. Breng die samen in één lijst.
- Verdeel de klas in twee: een binnen en een buitengroep.
 - De binnengroep heeft een beroep. De buitengroep interviewt iemand van de binnengroep over dat beroep. Bepaal hoeveel minuten het interview mag duren.
 - Daarna schuift de buitengroep een plaats naar rechts.
 - De buitengroep krijgt nu een beroep, en de binnengroep interviewt.

9. De jongen en de moordenaar (deel 2)

Stap 1: Wat gebeurde er in hoofdstuk 8? Werkblad B.

Stap 2: Stel deze vragen voor je begint te lezen.

- Wat vraagt de jongen?
- Wat antwoordt de moordenaar?
Wanneer gebeurde dat? Wie was het slachtoffer? Wie gaf de opdracht?

Stap 3: Lees het hoofdstuk.

Stap 4: Bespreek de vragen uit stap 2.

Stap 5: Extra vragen na 9. De jongen en de moordenaar (deel 2)

- Waar/niet waar
Variatie: laat elke cursisten zelf één 'waar of niet waar' verzinnen.
 - Een vrouw wil dat de moordenaar haar man vermoord.
 - Het koppel is arm. Ze hebben niet veel geld.
 - Die man koopt een vliegticket naar Lissabon.
 - De man gaat met het vliegtuig naar Lissabon.
 - De man is bang om te vliegen. Dus gaat hij niet naar Lissabon.
 - De moordenaar vindt de man in een oude schuur.
 - De moordenaar schiet de man dood.

- De man vertelt over een moord die hij eerder pleegde. Hoe lang was dat geleden? Wat is er gebeurd? Waar was dat?
- De vrouw heeft veel foto's van hun vakanties. Waar gaat het koppel op vakantie? Hoe gaan ze? Waar gaan ze niet op vakantie?
- Verzamel de woorden over vakantie.
Rangschik die in paren. Bijvoorbeeld zee – Ardennen, hotel – tent, trein – vliegtuig, shoppen – vissen, ...
Geef een paar voorbeelden en laat de cursisten zelf aanvullen in groepjes met woorden uit de tekst, of zelf gekozen woorden.
- Extra: de cursisten kiezen individueel één woord uit elk paar. Bijvoorbeeld: Ardennen, trein, hotel, shoppen ...
Met dit lijstje gaan ze op zoek naar hun ideale vakantiepartner.
Variant 1: De cursisten lopen door elkaar en stellen vragen als: "Ik ga naar de Ardennen. Waar ga jij naartoe?"
Hebben ze een match? Dan stellen ze de volgende vraag: "Ik ga met de trein. En jij?"
Hebben ze geen match? Dan zoeken ze een andere gesprekspartner.
Vinden ze geen ideale vakantiepartner? De cursisten zoeken een compromis.
Variant 2: De cursisten schrijven een verhaal, een verslag van hun vakantie met de gekozen woorden.
Variant 3: Ze vertellen over hun plannen voor deze vakantie aan een andere cursist.

10. De jongen en de moordenaar (deel 3)

Stap 1: Wat gebeurde er in hoofdstuk 9? Werkblad B.

Stap 2: Vragen voor je begint te lezen.

- Hoe laat is het?
- Waar zijn ze?
- Wat vertelt de moordenaar?
- Wat gebeurt er?

Stap 3: Lees het hoofdstuk.

Stap 4: Bespreek de vragen uit stap 2.

Stap 5: Extra vragen na 10. De jongen en de moordenaar (deel 3)

- Waar/niet waar
 - Het is avond
 - De moordenaar vertelt over zijn laatste moord.
 - De moordenaar vermoordt de jongen.
- De jongen vraagt: 'Vind je dat je slachtoffers hun dood verdienen?' Wat betekent dat? Wat bedoelt de jongen? Wat antwoordt de moordenaar?
- Vindt de moordenaar zijn slachtoffers aardig?
Kent hij zijn slachtoffers?
- Wie is de jongen?
- Waarom vermoordt de jongen de moordenaar?
- Hoe doet hij dat?
- Wat betekent de titel? Wat is de eerste moord?

C. Als het boek uit is

Groepsgesprek

Je kan het gesprek klassikaal voeren, of in kleine groepjes. Vraag dan om nadien een kort verslag uit te brengen.

Je kan de vragen op kaartjes afdrukken, eventueel met ruimte om een antwoord te noteren.

- Wat vond je? Vond je het spannend? Was het moeilijk? Wat vond je goed? Wat vond je niet goed?
- Wat is je opgevallen? Denk aan het verhaal en de personages, het begin en het einde, de taal, de woorden.
- Begrijp je de verteller? Geloofde je hem? Hoe is het om het verhaal van de moordenaar te horen? Wat vond je van de jongen? Vond je een van de personages sympathiek? Is er een personage waarmee je bevriend zou kunnen zijn?
- Was het verhaal geloofwaardig? Ben je verrast door het einde? Was je in de war? Wanneer had je door wat er ging gebeuren? Was het spannend? Vertelt de flaptekst goed wat er gebeurt in het boek?
- Is het boek goed geschreven? Was het goed te volgen? Wat is je opgevallen? Moeilijke woorden? Nieuwe woorden? Veel details? De stijl?
- Zou je het boek opnieuw lezen? Zou je het boek aanraden aan je vrienden? Wat zou je zeggen?
- Wat zou je willen vragen aan de schrijver? Aan de verteller? Of aan de jongen?
- Hoe had het anders kunnen aflopen? Hoe zou jij het verhaal laten aflopen?

Schrijfoefeningen:

Je kan de schrijfoefeningen individueel laten maken, of in duo's, bijvoorbeeld een zwakkere en een sterkere schrijver.

- Verzin een ander einde voor het boek.
- Schrijf een brief aan de schrijver, de verteller of de jongen.
- Schrijf een recensie over dit boek voor de Wablief-krant.

Buiten de lijntjes: creatieve opdrachten.

Bij hoofdstuk 1 en 2: Beschrijf een straat op een drukke ochtend.

- Hoe is de sfeer? Welk weer is het?
 - Welke mensen zie je? Wat doen ze?
 - Wat gebeurt er?
- Laat de cursisten een straat observeren. Of laat ze fantaseren.
Ze laten zich inspireren door de tekst of gebruiken woorden uit de tekst.
- Zet cursisten tijdens een volgende samenkomst per twee.
Ze vertellen elkaar over hun (verzonnen) straat.
Mogelijke vragen:
 - Wat verschilt? Wat is hetzelfde?
 - Vinden ze het leuk daar? Wat kan beter?
 - Kennen ze elkaars straat? Zouden ze willen ruilen?

Bij hoofdstuk 2: de laatste maaltijd.

- Verdeel de klas in groepjes van drie tot vier cursisten.
Ze stellen samen één ideale, uitgebreide maaltijd samen.
Dat kan een ontbijt, lunch, of avondmaal zijn, als het maar volledig is.
- Creatief: Ze maken er een echte menukaart van.
- Uitdaging: elke cursist van het groepje moet de hele maaltijd lekker vinden.
- Afsluiting: de groepjes stellen hun menu aan elkaar voor.
Welk menu is het beste laatste avondmaal? Het duurste? Het gezondste? Zoek voor elk menu een positieve reactie.

Bij elk hoofdstuk: de film

- Kies een scene en lees die voor. Je kan er enkele uitkiezen, of ze inkorten.
- Cursisten die zich daar goed bij voelen zijn de acteurs
Zij beelden de scènes uit, eventueel in stilstaande beelden.
- De andere cursisten zijn de regisseur. Ze geven aanwijzingen.

Werkblad B: het verhaal: Wie? Wat? Waar? Wanneer?

Hier kan je kort opschrijven wat er gebeurt. Hoe laat is het? Waar zijn ze? Wat doen ze?

1. De vrouw (deel 1)	
2. De vrouw (deel 2)	
3. De vrouw en de moordenaar	
4. De jongen (deel 1)	
5. De jongen (deel 2)	
6. De moordenaar (deel 1)	
7. De moordenaar (deel 2)	
8. De moordenaar en de jongen (deel 1)	
9. De moordenaar en de jongen (deel 2)	
10. De moordenaar en de jongen (deel 3)	

Afbeelding 1: Tushar Gidwani, op Unsplash

Afbeelding 2: Leandro Boogalu, op Pexels

Afbeelding 3: Steve Webel, op Flickr

Afbeelding 4: Mihaly Coles, op Unsplash

Afbeelding 5: Matt Seymour, op Unsplash

Afbeelding 6: Isaac Mehegan, op Unsplash

Afbeelding 7: Mart Production, on Pexels

Afbeelding 8: Zac Ong, op Unsplash

Afbeelding 9: Andreas Goellner, op Pixabay

Afbeelding 10: Alex Perri, op Unsplash